

BOMBASGENS
CENTRE D'ART

Educació 2017/2018

Visites i tallers escolars

La programació orientada a la comunitat escolar inclou visites dialogades i tallers que atenen als diferents nivells i etapes educatives.

Centre d'Art

Bombas Gens és un centre d'art situat en una antiga fàbrica construïda entre 1930 i 1935 seguint l'estil art déco geometritzant. Una joia única del patrimoni industrial que conté la col·lecció «Per amor a l'art», composta d'obres d'artistes nacionals i internacionals, amb un interès especial per la fotografia i els llenguatges abstractes tant en pintura com en escultura.

Un edifici amb història

Bombas Gens era una fàbrica de bombes hidràuliques que va construir l'arquitecte Cayetano Borso di Carminati, també autor del teatre Rialto de València, qui va dissenyar un edifici amb una ornamentació infreqüent en les tipologies d'arquitectura industrial. Un edifici emblemàtic que va caure en l'abandó quan la fàbrica tancà en els anys noranta.

Refugi de la Guerra Civil

A l'antiga fàbrica hi ha un refugi antiaeri construït al voltant de 1938, durant la Guerra Civil espanyola, que servia als treballadors de la factoria per a protegir-se dels bombardejos. Un refugi d'un valor especial, ja que és un dels pocs exemples que queden a la ciutat de tipologia fabril.

Celler medieval

La rehabilitació del conjunt va suposar la troballa d'un celler de les acaballes del segle xv. L'estança es conserva completa i ha permès la recuperació d'elements d'un gran valor arqueològic com ara vaixel·la, ceràmica de cuina o taulells de l'alqueria a la qual va pertànyer. Una troballa que suposa una connexió natural amb altres alqueries similars situades a pocs metres, al parc de Marxalenes.

Exposicions

Bleda y Rosa. Geografia del temps

DEL 8 DE JULIOL AL 19 DE NOVEMBRE DEL 2017

TEMPORAL

Bleda y Rosa, premi nacional de fotografia en el 2008, són una de les referències més destacades de la fotografia espanyola contemporània. El seu treball proposa una interrogació crítica sobre les imatges i la història, sobre la relació entre el passat i el present.

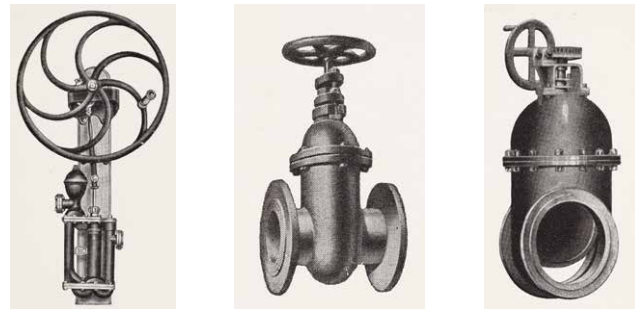
Puente de fierro, Villalar de los Comuneros, primavera de 1525.
De la sèrie *Campos de Batalla*. España, 1994-1999.

Històries de Bombas Gens

DEL 8 DE JULIOL AL 14 DE GENER DEL 2018

TEMPORAL

Exposició que recorre unes quantes històries de l'edifici, des que el van construir fins a l'actualitat, a través d'una sèrie d'imatges, objectes i testimoniatges que mostren l'arquitectura, el treball a l'interior de la fàbrica, el context urbà o la rehabilitació.

Bomba aspirant i vàlvules de comporta. Catàleg de Bombas GEYDA. Carlos Gens, S.L. Imprés al setembre de 1947.

Ornament = delictes?

DEL 30 DE JUNY DEL 2017 AL 25 DE FEBRER

DEL 2018 **COL·LECCIÓ PER AMOR A L'ART**

Mostra col·lectiva que presenta l'obra de diversos artistes que treballen en la relació fructífera entre l'ornament i l'abstracció des de diferents aproximacions i tècniques.

Bernard Frize, *Plontois*, 2012.

Paul Graham. *The Whiteness of the Whale* (La blancor de la balena)

DE L'1 DE DESEMBRE DEL 2017 AL 27 DE MAIG DEL 2018 **TEMPORAL**

Les sèries fotogràfiques que ací es mostren subratllen l'interés de l'artista d'analitzar la desigualtat racial i social, i de reflectir el teixit social contemporani per mitjà d'imatges de diferents ciutats nord-americanes.

Vesey Street, 25th May 2010, 5.51.05 pm.
De la serie *The Present*, 2010.

Espais: usos i representacions

DEL 9 DE MARÇ AL 28 D'OCTUBRE DEL 2018
COL·LECCIÓ «PER AMOR A L'ART»

Exposició que reflexiona, a partir de l'obra de diversos artistes -fotògrafs la major part-, sobre de quina manera habitem els espais de la contemporaneïtat. Com ens relacionem amb les ciutats i els seus límits, els espais d'oci, treball o consum, com els ocupem i com els utilitzem.

Helen Levitt, *New York*, c. 1940.

Joel Meyerowitz

DEL 9 DE MARÇ AL 28 D'OCTUBRE DEL 2018
COL·LECCIÓ PER AMOR A L'ART

Joel Meyerowitz és un fotògraf especialista en paisatges i retrats urbans, pioner en l'ús del color. La mostra ací exposada se centra en el seu treball a Espanya a la dècada dels seixanta: un corpus inèdit que retrata un país en transformació.

Malaga, Spain, 1967.

Visites i tallers escolars

La programació orientada a la comunitat escolar inclou **visites dialogades** i **tallers** que atenen als **diferents nivells i etapes educatives**. Proposem diferents itineraris a partir de les exposicions en curs i el propi edifici. Les activitats seran dinamitzades per mediadors que incentiven el diàleg, la imaginació i l'experimentació per part de l'alumnat i el professorat.

CALENDARI VISITES I TALLERS ESCOLARS

2017			2018					
OCTUBRE	NOVEMBRE	DESEMBRE	GENER	FEBRER	MARÇ	ABRIL	MAIG	JUNY
ENQUADRE								
GESTOS								
D'OBRRERS A OBRES D'ART								
MEMÒRIES COMPARTIDES				ESTRATS				
		MIRAR I FOTOGRAFIAR						
					PAISATGES HUMANS			
					HISTÒRIA D'HISTÒRIES			

ENQUADRE

Una visita dinamitzada a l'exposició

Ornament = delictes?

SECUNDÀRIA, BATXILLERAT I CICLES FORMATIUS
D'IMATGE I SO

Imatge de taller realitzat en Bombas Gens Centre d'Art al juliol de 2017.

L'activitat pretén fer-nos reflexionar sobre la presa de decisions a l'hora de realitzar una obra. Què queda dins del marc? Què queda fora i per què? Després d'una visita dialogada a l'exposició, en què es posen en relació una selecció d'obres amb imatges quotidianes, es du a terme una dinàmica final per parelles o grups. Els participants faran fotografies aplicant el seu propi criteri respecte als enquadraments i reenquadraments, tant de les peces exposades com de l'edifici, i decidiran entre tots la manera de mostrar la seua creació.

GESTOS

Una visita dinamitzada a l'exposició *Ornament = delictes?*

TERCER CURS D'INFANTIL (CINC ANYS) I PRIMÀRIA

Vista de l'exposició *Ornament = delictes?* en Bombas Gens Centre d'Art.

L'objectiu de la visita és reflexionar sobre la gestualitat, sobre com utilitzem el cos i els moviments corporals, conscients i inconscients, i com influeixen en el resultat de les obres artístiques. Mitjançant un recorregut per una selecció de les peces exposades en la mostra *Ornament = delictes?*, compararem com els moviments que les han creades hi han deixat l'empremta. Generarem les nostres pròpies reinterpretacions i acabarem amb una dinàmica grupal final, utilitzant, entre altres materials, el cos.

D'OBRERS A OBRES D'ART

Una visita dinamitzada a l'exposició *Històries de Bombas Gens i la fàbrica*

PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA

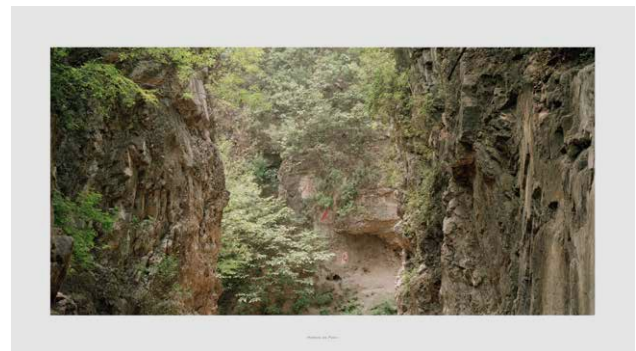
Vista de l'exposició *Històries de Bombas Gens*.

Itinerari que té com a objectiu fer participar els alumnes d'una nova visió sobre el patrimoni industrial. Els mediadors acompanyaran els participants en una visita dialogada, on coneixeran el funcionament d'una antiga fàbrica de bombes hidràuliques, i com determinats factors polítics, econòmics, socials i geogràfics van influir en l'evolució que va tindre. L'activitat inclou la visita a l'exposició *Històries de Bombas Gens*, un recorregut per algun dels moments més representatius de l'edifici, des de la construcció fins a la reconversió en centre d'art. Per a acabar, reflexionarem des de la pràctica sobre uns quants conceptes comuns a la fàbrica i a certes creacions artístiques contemporànies: repetició, serialitat, no autoria, etc., fent estampacions amb elements característics de l'edifici.

MEMÒRIES COMPARTIDES

Una visita dinamitzada a *Bleda y Rosa. Geografia del temps**

SECUNDÀRIA, BATXILLERAT I CICLES FORMATIUS D'IMATGE I SO

Hombre de Pekín. De la sèrie *Origen*, 2005.

Activitat que es compon de dos fases. En la primera, als centres educatius, els alumnes han de fer un exercici d'exploració i registre fotogràfic de llocs amb una càrrega emocional i de memòria per a ells. La segona fase començarà a Bombas Gens a partir de la visita a l'exposició retrospectiva de Bleda y Rosa, i continuarà amb una pràctica col·lectiva

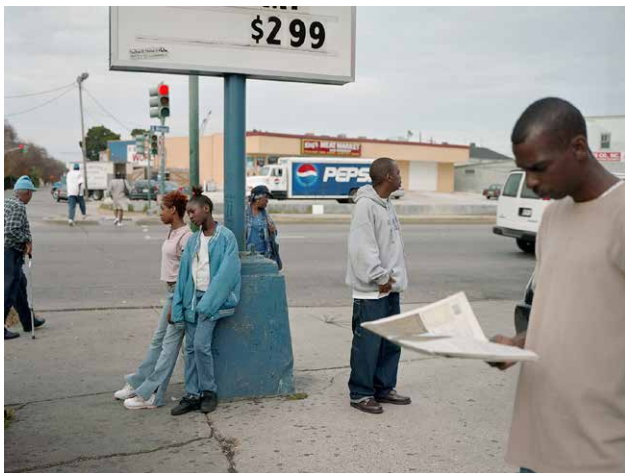
de reflexió entorn de la imatge, el temps, la memòria i la paraula, per a construir entre tots el nostre particular «promptuari».

*La visita-taller demana una sessió prèvia de treball al centre d'estudis a partir dels materials que el nostre equip de mediadors enviarà al tutor o tutora.

MIRAR I FOTOGRAFIAR

Una visita dinamitzada a *Paul Graham*.
The Whiteness of the Whale (La blancor de la balena)

TERCER CICLE DE PRIMÀRIA (DEU ANYS),
SECUNDÀRIA, BATXILLERAT I CICLES FORMATIUS
D'IMATGE I SO

New Orleans. De la sèrie *A Shimmer of Possibility*, 2003-2006.

A partir de l'obra del fotògraf Paul Graham ens interrogarem sobre el fet mateix de mirar i fotografiar: què retratem? per què i per a qui? L'exposició mostra les tres primeres sèries de l'etapa americana de l'autor, fotografies que denoten una mirada atenta i compromesa, políticament i socialment. Les seues sèries construeixen una narrativa propera a la cinematografia, amb un gran interès pels detalls que construeixen l'experiència urbana. La visita i el taller proposen als participants construir un llibre d'artista col·lectiu a partir de les fotografies que faran ells mateixos a l'espai públic.

ESTRATS

Una visita dinamitzada a *Bombas Gens*
i el seu context

A PARTIR DE CICLE MITJÀ DE PRIMÀRIA (HUIT ANYS),
SECUNDÀRIA I BATXILLERAT

Vista del refugi de la fàbrica Bombas Gens.

Bombas Gens serveix com a escenari per a dur a terme un viatge en el temps des de l'època medieval fins als nostres dies. La visita comença amb un recorregut al taller de bombes hidràuliques, on coneixerem més bé el treball industrial i la importància d'un patrimoni tan poc conegut. En acabant, els alumnes descobriran que per davall dels peus tenen un refugi de la Guerra Civil, testimoni d'un conflicte recent. Finalment, l'edifici ens dóna l'oportunitat d'endinsar-nos en un celler medieval que es va fer servir durant els segles xv, xvi i xvii i d'establir la connexió natural amb altres alqueries situades en el que ara és el parc de Marxalenes. Acabarem l'activitat amb un joc que proposa als participants crear «línies de temps» en grups de treball o mapes conceptuals a partir de les idees i els continguts vistos durant la visita.

PAISATGES HUMANS

Una visita dinamitzada a l'exposició col·lectiva *Espais: usos i representacions*

DOS ITINERARIS: «RECONSTRUINT LA CIUTAT» ORIENTAT A PRIMÀRIA (FINS A NOU ANYS) I «PAISATGES HUMANS» A PARTIR DEL TERCER CICLE DE PRIMÀRIA (DEU ANYS), SECUNDÀRIA, BATXILLERAT I CICLES FORMATIUS D'IMATGE I SO

Sanja Ivekovic, *The Right One (Pearls of the Revolution)*, 2007-2011.

La visita proposa una lectura a l'exposició *Espais: usos i representacions* per mitjà de la reflexió sobre conceptes comuns que la travessen: l'espai públic, l'espai privat i l'espai íntim. Després d'un recorregut dialogat, observant-ne l'evolució i els usos al llarg dels segles xx i xxi, farem una pràctica diferenciada segons el nivell educatiu. Amb els més menuts reconstruirem la ciutat i la utilització de l'espai públic, i dissenyarem el nostre barri ideal. A partir del tercer cicle de primària seran els paisatges humans i la fotografia els protagonistes, i el repte consistirà a retratar l'espai que ens envolta.

HISTÒRIA D'HISTÒRIES

Visita i taller a partir de l'obra d'Henri Cartier-Bresson, Robert Frank, Joel Meyerowitz i Xavier Ribas*

SECUNDÀRIA, BATXILLERAT I CICLES FORMATIUS D'IMATGE I SO

Joel Meyerowitz, *Malaga, Spain*, 1966.

La selecció d'obres exposades dels quatre artistes recorre una part de la història propera d'Espanya. La seua mirada, singular i compromesa, assenjala un país que ha patit una transformació profunda en el darrer segle. Amb l'exposició com a suport, la transcendirem per a construir entre tots una «història d'històries» a partir del material personal, familiar o d'arxiu que els participants, i el mateix centre, aporten. Una història, per tant, que barrege la cosa pública i la privada, composta de relats íntims, fotografies casolanes, retalls de premsa o notícies, mapes o fragments de pel·lícules.

*La visita-taller demana una sessió prèvia de treball al centre d'estudis a partir dels materials que el nostre equip de mediadors enviarà al tutor o tutora.

Dura dos hores i mitja.

Dades pràctiques

DATES

del 18 octubre al 7 de juny
dimecres i dijous d'11:30 a 13:30 h

LLOC

sales del Centre d'Arte
(llevat que s'indique el contrari en
la descripció de l'activitat)

DURADA

1 h 30 min.

INFORMACIÓ I RESERVA

educacio@bombasgens.com
T. (+34) 963 463 856

Cóm arribar

Bus EMT: 28, 29,
60, 64, 90, 89, 1,
80, 79, 95

Tramvia: 4 Reus

Metro: 1, 2 Túria

Bombas Gens Centre d'Art

Avinguda Burjassot, 54
46009 València

info@bombasgens.com
bombasgens.com

La impulsora d'aquesta
iniciativa és la Fundació
Per Amor a l'Art.

Una entitat dedicada
a l'art, la recerca i
l'ajuda social.

FUNDACIÓ
PER —
AMOR A
— L'ART